

Richteren 6: “...hij stuurde een profeet”.

Orde van dienst:

Welkom

Votum en zegengroet

GK 164 (2017) Heer, laat het licht zijn om ons heen.

Wet

Psalm 119: 40

Gebed

Kinderen: Wat is het belangrijkste?

Opwekking 430 Heer, ik prijs uw grote naam.

Inleiding op Schriftlezing.

Lezen: Richteren 6: 1-10

Psalm 56: 1, 3

Preek

Psalm 51: 1, 2, 5

Gebed

Collecte

GK 238 (2017) Ik bouw op u.

Zegen.

Kinderen: kansel.

Inleiding op de preek:

We lezen nu een stuk uit het boek Richteren.

Dia.

Uit de eerste jaren van het volk Israël in het beloofde land. In Kanaän. Het land van melk en honing. Bevrijd uit de slavernij in Egypte, leeft het volk van God nu in vrijheid en voorspoed in het beloofde land.

Dia.

Iedere stam krijgt een deel van het land. Iedere familie een akker, een bron, een wijnstok... Vrijheid! Maar: al snel wordt het donker in het land. Gods kinderen zoeken hun geluk en welvaart steeds weer bij de goden van de Kanaänieten. Bij wrede, perverse afgoden. Als een zware deken verdonkert het kwaad al het licht.

Veel mensen vinden het boek Richteren dan ook een donker boek. Een boek over bizarre mensen, die elkaar vreselijke dingen aandoen. Een boek vol overspel, geweld en bloedvergieten. Over vijandige volken, die binnenvallen in Kanaän en alleen maar moorden en plunderen. Zelfs mannen van God, zoals Simson, hebben zoeken de warmte van vreemde vrouwen.

Het was een tijd zonder koning.

Dia.

Het refrein van het boek is dit: “Er was geen koning in Israël. Ieder deed wat goed is in eigen ogen”.

Richteren tekent een vicieuze cirkel: Gods kinderen zoeken de afgoden. God geeft hen dan over aan de wreedheid van de volken en hun goden. Heet volk schreeuwt bij de HERE om hulp. De HERE geeft een richter, die het volk weer bij hun goede God brengt. Maar even later zoekt het volk weer de afgoden.....

dia.

Dat is het refrein: “Er was geen koning in Israël. Ieder deed wat goed is in eigen ogen”.

Dia.

En zodra mensen vooral doen wat goed is in eigen ogen, kun je rekenen op veel kwaad.

En de harde kern van dat kwaad is dit: Gods kinderen erkennen God niet als hun koning.

Ze luisteren niet naar hem. Zoeken hem niet. Kijken met jaloezie naar de volken in Kanaän. Dienen de afgoden van die volken. Ba'al en Astarte. En zakken weg in het kwaad.

Die tijd lijkt ver weg. Wij dienen geen Ba'al of Astarte meer. We bekijken de beeldjes in onze musea
Maar kijk nog eens om je heen!
Naar de afgoden van onze tijd. De goden van de rijkdom, het genot, roem, je ego, seks en prestaties.
Lees je krant. Kijk eens rond op Internet. Op het Dark Net.
Het is meer dan 3000 jaar terug, maar de woorden van Richteren lijken ook voor onze tijd
geschreven: "Iedereen deed wat goed was in eigen ogen".

We vallen midden in het boek en kijk naar één van de vele Richters: Gideon.

Preek:

Je wilt groeien in je geloof. Dia.
Je wilt meer ervaren van God. Zijn kracht. Zijn aanwezigheid. De vrijheid van de Geest. Bevrijding van
je zwakheid. Je lastige zonden. Je zoekt vernieuwing van je leven.
Maar: hoe doe je dat? Kan dat? Dia.
Daar kan het boek Richteren jou bij helpen.
Dat boek maakt duidelijk, dat jouw geloof, jouw geestelijk leven, en dus ook jouw blijdschap, vaak op
en neer gaan.
Je geloof is niet altijd alleen maar blijdschap en overwinning. Het gevoel dat God dichtbij is.
Je kunt terugvallen in oude zonden. God kan ver weg lijken. Je geeft ruimte in je hart voor
verlangens, die veel te sterk zijn voor je. Eén muis-klik en je doolt weer rond op Internet.
Daarom is er ook steeds weer vernieuwing nodig. Herstel.
En daarbij hoort berouw, gebed, knokken tegen de afgoden in je hart.
Dat is het boek Richteren: je leert veel over het hart van een mens.

Maar: je leert ook veel over de genade van God.
Het boek gaat over mensen, die soms ver weg vallen en de ergste dingen doen. Maar ook over
mensen, die God weer terugvinden en hersteld worden.
En het gaat over een God, die die mensen steeds weer opzoekt. Genade schenkt. Redding biedt. Hij
heeft de leiding. Zelfs al zie je dat niet.
Hij lijkt soms ver weg.
Maar: schijn bedriegt!
Juist als God ver weg lijkt, is Hij dichterbij dan ooit.

Dat zie je al in de eerste verzen: zeven jaar lang vallen de Midianieten het land binnen en vernietigen
de akkers van de Israëlieten. Dia.
Ze vernietigen de oogst. Doden alle dieren. De schapen, runderen en ezels. Tot diep in Gaza. En niet
alleen de Midianieten, maar ook de Amelekieten en andere volken.
Ze willen dat vreemde volk vernietigen: "wat doen ze hier!?!?".
Uit angst vluchten de kinderen van God weg. De bergen in. Tussen bergspleten en in grotten.
Zeven jaar lang.
Wat overblijft is bittere armoe.
En dan, staat er, roept het volk tot de HERE om hulp.

God leek ver weg: "Waar is nu die God van Abraham? Waar is God als je hem nodig hebt!".
Zeven lange jaren.
Maar God is niet ver weg.
In het eerste vers lees je dat God in die zeven jaren juist erg dichtbij was. Je kon hem bijna aanraken.
Er staat dit: "**Maar de Israëlieten deden wat slecht is in de ogen van de HEER. Daarom dia.**"

leverde hij hen uit aan het volk van Midian, dat hen zeven jaar achtereen kwam plunderen”.

De HERE leverde hen uit!

Heel actief.

Er staat niet dat de HERE het toeliet. Dat hij passief toekeek. Machteloos of ongeïnteresseerd.

Nee, hij leverde zijn volk uit!

God was dus heel actief met Israël bezig.

Maar, ja, dit was nu niet bepaald de oplossing waar Israël om vroeg. God moest die Midianieten juist stoppen. Hij moest ingrijpen! Bevrijden!

En dan wordt het voor ons mensen nog onbegrijpelijker. In vers 7 staat dat het volk tot God om hulp schreeuwt. En wat doet de HERE dan? Stuurt hij een engelenleger om zijn volk te bevrijden? Komt hijzelf in al zijn luister met vuur en staal?

Nee.

Hij stuurt een profeet.

Dia.

God geeft geen redder. Een sterke aanvoerder. Hij geeft een preek.

Ja, en dat is wel het laatste wat je wil. Een preek.

Toch kan een preek juist zijn wat je nodig hebt.

Voorbeeld: Er is veel ophef in Amsterdam over de zoon van burgemeester Femke Halsema. Die is opgepakt, omdat hij met zijn vrienden op een boot had ingebroken en een nep-pistool bij zich had, dat wel heel erg echt leek. Ophef, omdat het de zoon van de burgemeester is. Meteen in de krant. Er wacht die jongen een flinke boete en misschien wat taakstraffen.

Wat deed zijn moeder?

Nam zij haar zoon meteen in bescherming? Betaalt ze de boetes?

Nee, helemaal niet.

Ze gaf haar zoon een flinke preek en vertelt hem heel duidelijk dat hij heel stom is geweest en ze geeft de politie alle ruimte om haar zoon rechtvaardig te straffen. Hij moet zelf de schade vergoeden.

Vaak hebben we eerst een flinke preek nodig voordat we genade ontvangen.

Omdat we anders niet begrijpen wat de waarde van genade is.

Zo is dat ook met Gods volk: ze moeten eerst weten waarom die Midianieten steeds meer weer binnenvallen. Waar komen hun problemen vandaan?

Dat komt die profeet van God vertellen. Hij komt de woorden van God doorgeven en uitleggen.

Heel helder klinken de woorden van God: “Dit zegt de HEER, de God van Israël: Ik ben het die jullie uit Egypte heeft geleid, ik heb jullie verlost uit de slavernij. Ik heb jullie bevrijd uit de greep van de Egyptenaren en van de volken die jullie hier bedreigden; die heb ik voor jullie weggejaagd en jullie hun land gegeven. En ik heb jullie gezegd: Ook al wonen jullie in het land van de Amorieten, hun goden mogen jullie niet vereren, want Ik, de HEER, ben jullie God.

Maar jullie hebben niet geluisterd naar wat ik zei”.

Dia.

Door de preek van die profeet wil God het hart van zijn volk bereiken. Hij wil hun zonde aanwijzen, zodat zij zich echt tot hem bekeren.

Want hij zou natuurlijk heel makkelijk die invallen van de Amorieten kunnen stoppen. Er zou weer vrede en welvaart komen. Mooi. Alles zou weer veranderen en weer zijn als daarvoor.

Alleen: was het hart van zijn kinderen dan ook veranderd?

Dát is de grote vraag.

Want zo was het al eerder gegaan: het volk ging de afgoden van de volken vereren en van die goden hun geluk verwachten. Dan geeft de HERE zijn kinderen over aan die volken en aan hun afgoden, en dan breekt de hel los. Letterlijk.

Maar het volk roept de HERE aan en bidt om bevrijding.

De HERE geeft dan een richter en die leidt het volk naar die bevrijding.

Mooi.

Het gaat een tijdje goed, maar dan gaat het volk toch weer de afgoden van de volken dienen. Er komt weer rampspoed, het volk heeft spijt en roept tot de HERE om bevrijding.

Met andere woorden: het berouw van het volk was niet echt.

Het heeft wel spijt, maar geen berouw en daarom bekeert het zich niet echt.

Dia.

Want er is een groot verschil tussen spijt en berouw. Tussen 'regret' en 'remource'.

In 2Korinthe 7 staat het zo: "Verdriet dat God geeft leidt tot inkeer, die men nooit berouwt en tot redding; verdriet dat de wereld geeft leidt alleen maar tot de dood".

Anders gezegd: spijt heeft alles te maken met verdriet over de gevolgen van je zonden.

Dia.

De pijn, die je **jezelf** hebt aangedaan.

Berouw heeft alles te maken met verdriet over de zonde zelf. Met de pijn, die je **anderen** met je kwaad hebt aangedaan. Je relatie met God. Met je broer of zus.

Zoals weer even die zoon van Femke Halsema: hij kan spijt hebben over zijn daden. Dat wil zeggen, dat hij de daad zelf niet slecht vindt: inbreken, schade veroorzaken op de boot van een ander. Hij vindt het alleen maar lastig, dat hij 'gepakt is'. Dat hij de schade moet betalen en dat alles ook nog eens in de krant komt.

Dat is allemaal erg pijnlijk voor hemzelf. En hij kan ook nog eens boos worden op de mensen, die de politie hebben gebeld. Hij wordt niet boos op zichzelf. Dat is spijt.

Maar: hij kan ook boos worden op zichzelf. Omdat hij mensen schade heeft berokkend. Omdat hij zijn moeder in een lastig pakket heeft gebracht. Heeft teleurgesteld. Hij heeft anderen pijn gedaan.

En hij komt tot berouw. Inkeer: hij keert in zichzelf en kijkt naar zichzelf. Niet naar anderen.

Er is dus spijt en berouw. Ziet u het verschil?

Spijt gaat over mijzelf. Ik moet de boete betalen. Ik heb m'n gezicht verloren.

Alles draait om mijn pijn. Mijn leven is verwoest. Je hebt vooral medelijden met jezelf.

Berouw gaat over de band met God of je broer of zus. Je hebt hen pijn gedaan. Je hebt het leven van een ander verwoest. Dat gaat over relatie. Over verbond. Je hebt medelijden met de ander.

Spijt en berouw.

Nog een stapje dieper.

Dia.

Als je alleen maar spijt hebt, raak je de pijn over je slechte verleden nooit kwijt. Elke dag loop je weer tegen de gevolgen van je zonden aan. Je hebt weinig geld, want je betaalt nog steeds de schade, die je hebt veroorzaakt. Je krijgt moeilijker vrienden, want mensen weten wat je gedaan hebt. Af en toe maken mensen opmerkingen. Komt er weer een stukje in de krant.

En je hart is vol wrok.

Zo beschrijft Jezus ook de hel: dat is een plek vol wrok. Daar zijn mensen, die voortdurend anderen de schuld geven. Die heeft het gedaan. Die heeft mij verraden. Een plek van "tandengeknars": had ik het maar slimmer aangepakt, dan was ik niet gepakt". Een plek vol zelfmedelijden.

Je diende je eigen geluk. Je diende een afgod.

Maar echt berouw, inkeer, richt zich op het verlies van je God of van de liefde van je vrouw.

Je hebt hen pijn gedaan. Je bent hén kwijt.

En het enige wat je kunt doen is eerlijk vertellen wat je fout gedaan hebt en vragen om vergeving.

Vragen. Niet eisen. Zonder aanspraak. Nederig vragen. Wachten. Op je knieën.

En als zij dat willen geven, dan is de relatie hersteld en kun je verder. Want als iemand vergeeft, dan zegt die daarmee tegen je: je hebt mij pijn gedaan, maar je bent mij niet kwijt!

Dát laat God door Jezus zien: als je echt berouw hebt, ben je mij niet kwijt!

Berouw, inkeer, helpt om wat gebeurd is te accepteren en tegelijk verder te gaan. Want je bent God niet kwijt. En dat is alles waard.

Het volk Israël heeft wel spijt, maar geen berouw. Want iedere keer weer gaan ze terug naar die vreselijke afgoden en doen de HERE daarmee pijn.

Daarom stuurt de HERE eerst een profeet. Een profeet met een preek.

Ze vroegen om een wonder en ze krijgen woorden.

Dat lijkt heel saai: 'die Midianieten moeten het land uit!! Laat er bliksem uit de hemel komen!'

Maar de HERE zegt: 'nee, dat is niet de wortel van jullie probleem. Die slechte verlangens moeten uit jullie hart. Die afgoden. Jullie moeten weer weten dat ik jullie God ben. Dat ik van jullie houdt en dit mooie land heb gegeven'.

Dat betekent twee dingen voor ons als we willen groeien in ons geloof.

Dia.

Want daar ging het over.

1^e. dat je heel goed naar de woorden van de HERE blijft luisteren. Naar de preken in de kerk. Dat je zelf Bijbel leest. Je kunt niet zonder Bijbelstudie want in die bijbel leer je ware God kennen. Daarin worden zijn grote daden door ooggetuigen beschreven. Daar lees je over Jezus, de zoon van zijn liefde. Over het nieuwe paradijs. Over vergeving en nieuw leven. Over de trouw van God.

Als je God niet kent, ben je heel kwetsbaar voor de verleidingen van de afgoden van onze tijd.

Luister naar de woorden van zijn profeten.

Doe de afgoden uit je leven weg. Luister niet naar hen maar naar de levende God.

2^e. je moet eerlijk naar jezelf kijken. Het is normaal in deze gebroken wereld, dat je toppen en dalen hebt in je leven met God en met jezelf. We kunnen allemaal vallen en vastlopen. Onderken je zwakheid.

Maar kijk ook goed of je niet steeds weer in dezelfde zwakheid, in dezelfde verleiding, terugvalt.

Is er dan wel geestelijke groei?

Heb je wel echt berouw van je zonden of is het alleen maar spijt?

Hoe is je band met God?

Durf je de afgoden in je leven weg te doen?

Luister je nog wel met een open hart naar de preken of heb je alleen maar kritiek. Omdat je zo de waarheid, die in die zwakken mensenwoorden liggen, van je af kunt houden?

Sta je open voor wat je vrienden of je broers en zussen in de kerk tegen je zeggen?

Of klem je je vast aan je eigen waarheid? Omdat je je gezicht niet wilt verliezen?

Tot slot dit: volgende week gaan we verder met Gideon.

Dia.

Want we lezen niet dat het volk op grote schaal tot inkeer komt. Niets over diep berouw. Niets over grootschalige verbrandingen van heilige palen en beelden van Ba'al en Astarte.

Dat gaat God zelf doen!

Hij laat zien hoe machteloos de afgoden zijn.

Hij laat zien hoe genadig hij is.

Tot ver in het nieuwe testament horen we de echo van deze genade. In Romeinen 5 lezen we:

"Christus is voor ons gestorven toen wij nog zondaren waren".

Gods genade gaat zelfs aan ons berouw vooraf!

Sterker: het is juist Gods genade en vergeving, die ons tot echt berouw leiden.

Daarom gaat het in elke preek over Jezus. Over vergeving.

Niet als makkelijke uitweg om ons eigen leventje te kunnen leiden en onze afgoden te blijven dienen.

Maar omdat je alleen door hem het hart van God leert kennen. En lief hebben.

Echte groei begint bij hem.

Amen.